

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Pavla Moravce a soudkyně Mgr. Miroslavy Lanžhotské a JUDr. Miluše Krejzlíkové ve věci

žalobkyně: [redacted], narozená [redacted]
bytem [redacted]
zastoupená advokátem JUDr. Vladimírem Bekem
sídlem Svatohavelská 95, 516 01 Rychnov nad Kněžnou

proti
žalovanému: [redacted], narozený [redacted]
bytem [redacted]
zastoupený advokátem JUDr. Karlem Vlčkem, Ph.D.
sídlem U Hostavického potoka 787/37, 198 00 Praha 9

o výživné pro zletilé dítě

k odvolání žalovaného proti usnesení Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou ze dne 20. 4. 2023 č. j. 13 C 336/2020-385

takto:

Usnesení okresního soudu se **zrušuje** a věc se **vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Okresní soud jako soud prvního stupně (dále jen „soud prvního stupně“) shora označeným usnesením přiznal ustanovenému zástupci žalobkyně – advokátu JUDr. Vladimíru Bekovi, odměnu a náhradu hotových výdajů v úhrnné výši 138.676,89 Kč.

Soud prvního stupně připomněl, že ve věci samé rozhodl rozsudkem ze dne 12. 1. 2023 č. j. 13 C 336/2020-342. Proti tomuto rozsudku se odvolali oba účastníci, přičemž primárně brojili vůči výrokům o běžném a dlužném výživném. Žalovaný byl tímto rozsudkem také uznán povinným zaplatit státu náhradu nákladů řízení spojených s ustanovením zástupce žalobkyni, a to ve výši, která bude specifikována samostatným usnesením (viz výrok IV rozsudku). K pokynu krajského soudu jako soudu odvolacího (dále jen „odvolací soud“) ze dne 31. 3. 2023 nyní stojí před soudem prvního stupně povinnost vydat avizované usnesení o nákladech vyvolaných ustanovením zástupce žalobkyni.

Zástupce žalobkyně vyúčtoval odměnu a náhradu výdajů nejprve v podání ze dne 12. 4. 2023, kde sazbu odměny za jeden úkon právní služby stanovil částkou 9.740 Kč s tím, že vykonal celkem deset úkonů tam specifikovaných, a zároveň uplatnil nárok na přiznání deseti paušálních náhrad hotových výdajů po 3.000 Kč, náhradu cestovních výdajů 609 Kč a náhradu za promeškaný čas 400 Kč, celkem 4.009 Kč; poslední dvě nákladové položky se týkaly cesty zástupce dne 2. 6. 2021 na místní ohledání do [redacted]. Zástupce žalobkyně v neposlední řadě požadoval i náhradu za daň z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) ve výši 26.436,69 Kč. Zástupce žalobkyně své vyúčtování opravil v podání ze dne 19. 4. 2023, kde sazbu odměny za jeden úkon (při zachování počtu deseti úkonů) určil částkou 11.060 Kč.

Soud prvního stupně vyúčtování odměny a náhrady hotových výdajů zástupce žalobkyně v jeho konečné podobě napadeným usnesením aproboval. Na stanovení tarifní hodnoty aplikoval ustanovení § 9 odst. 1 advokátního tarifu, protože sazba odměny za jeden úkon činila dle jeho úsudku požadovaných 11.060 Kč. Při počtu deseti úkonů právní služby, hotových výdajích 4.009 Kč a DPH tak dosáhla konečná výše nároku zástupce žalobkyně 138.676,89 Kč.

Proti usnesení se odvolal žalovaný. Soudu prvního stupně vytýkal, že řízení je postiženo jinou vadou, která by sama o sobě mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, dále že soud prvního stupně neúplně zjistil skutkový stav věci, dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním a že v důsledku toho spočívá napadené usnesení na nesprávném právním posouzení. V první řadě namítal nepřezkoumatelnost napadeného usnesení pro nedostatek důvodů a zčásti i pro nesrozumitelnost. Pozastavil se nad tím, že soud prvního stupně odvodil tarifní hodnotu z ustanovení § 9 odst. 1 advokátního tarifu, podle něhož se za tarifní hodnotu považuje částka 10.000 Kč. V takovém případě by ovšem činila sazba odměny advokáta za jeden úkon právní služby 1.500 Kč, a nikoli 11.060 Kč (viz § 7 bod 4 advokátního tarifu). Soud prvního stupně jako by nepostřehl, že po určitou dobu, kdy dotčený zástupce žalobkyně nevystupoval jako advokát zvolený, nýbrž ustanovený, bylo do advokátního tarifu zakotveno ustanovení § 12a odst. 2, podle něhož nesměla sazba mimosmluvní odměny za jeden úkon přesáhnout v daném případě 5.000 Kč. Zmíněné ustanovení § 12a advokátního tarifu bylo zrušeno vyhláškou č. 406/2021 Sb., jež vstoupila v účinnost 1. 1. 2022. Platí však, že všechny úkony poskytnuté před tímto datem se posuzují podle § 12a advokátního tarifu. Soud prvního stupně v odůvodnění napadeného usnesení vůbec nezmiňoval tarifní hodnotu, z níž vyšel při stanovení sazby odměny ustanoveného advokáta. Je však očividné, že při vymezení tarifní hodnoty nezohlednil dobrovolné placení výživného ze strany žalovaného ve výši 6.000 Kč měsíčně, ačkoli z tohoto skutkového zjištění vyšel v meritorním rozhodnutí (viz body 24 a 27 odůvodnění rozsudku ze dne 12. 1. 2023 č. j. 13 C 336/2020-342). Tarifní hodnota by přitom měla odrážet rozdíl mezi dosavadním a nově požadovaným výživným. Soud prvního stupně pak pustil ze zřetele stěžejní zásadu rozhodování o náhradě nákladů řízení mezi účastníky předjímanou v § 142 o. s. ř. v podobě poměru úspěchu a neúspěchu toho kterého účastníka ve věci. Z pohledu účelnosti vynaložených nákladů na straně žalobkyně nevzal soud prvního stupně v úvahu, že žalovaný v průběhu řízení nabídl žalobkyni uzavření smíru, podle něhož by se zavázal přispívat na její výživu částkou 12.000 Kč měsíčně. Navrhl, aby napadené usnesení bylo buď změněno tak, že zástupci žalobkyně nebude přiznána žádná odměna a náhrada hotových výdajů, anebo bylo usnesení zrušeno a věc byla vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalobkyně, resp. její ustanovený zástupce se k odvolání nevyjádřili.

Odvolací soud poté, co se ujistil, že odvolání podala oprávněná osoba a včas a že odvolání bylo přípustné a obsahovalo všechny zákonem předepsané náležitosti (§ 42 odst. 4, § 201, § 202 odst. 1 a contrario, § 204 odst. 1, § 205 odst. 1 o. s. ř.), přezkoumal napadené usnesení, a aniž by ve věci nařídil ústní jednání (§ 214 odst. 2 písm. d/ a e/ o. s. ř.), dospěl k závěru, že napadené usnesení nelze potvrdit ani změnit pro jeho nepřezkoumatelnost.

Podle § 140 odst. 2 o. s. ř. byl-li ustanoven účastníku zástupcem nebo opatrovníkem advokát, platí jeho hotové výdaje a odměnu za zastupování, popřípadě též náhradu za daň z přidané hodnoty, stát; při určení náhrady hotových výdajů a odměny za zastupování se postupuje podle zvláštního právního předpisu o mimosmluvní odměně a náhradu za daň z přidané hodnoty soud určí z odměny za zastupování a z náhrady hotových výdajů podle sazby daně z přidané hodnoty stanovené zvláštním právním předpisem. V odůvodněných případech stát poskytne advokátovi přiměřenou zálohu.

Podle § 1 odst. 3 advokátního tarifu výše odměny advokáta ustanoveného soudem se určí podle ustanovení o mimosmluvní odměně; § 12 odst. 2 se přitom neužije.

Podle § 2 odst. 1 advokátního tarifu advokát má vedle nároku na odměnu advokáta též nárok na náhradu hotových výdajů a na náhradu za promeškaný čas z podmínek a ve výši stanovené touto vyhláškou.

Podle § 7 bodu 4 sazba mimosmluvní odměny za jeden úkon právní služby činí z tarifní hodnoty přes 5.000 Kč do 10.000 Kč 1.500 Kč a sazba podle bodu 6 téhož ustanovení činí z tarifní hodnoty přes 200.000 Kč do 10.000.000 Kč 9.100 Kč a 40 Kč za každých započatých 10.000 Kč, o které hodnota převyšuje 200.000 Kč.

Podle § 8 odst. 2 advokátního tarifu, je-li předmětem právní služby opětuující se plnění, stanoví se tarifní hodnota součtem hodnot těchto plnění; jde-li však o plnění za dobu delší než pět let nebo na dobu neurčitou, stanoví se jen pětinasobkem hodnoty ročního plnění.

Podle § 9 odst. 1 advokátního tarifu nelze-li hodnotu věci nebo práva vyjádřit v penězích nebo lze-li zjistit jen s nepoměrnými obtížemi a není-li dále stanoveno jinak, považuje se za tarifní hodnotu částka 10.000 Kč. Dlužno zdůraznit, že přiznání odměny a hotových výdajů zástupci žalobkyně podle § 140 odst. 2 o. s. ř. postihuje období, kdy dotčený zástupce figuroval v roli ustanoveného, a nikoli žalobkyní zvoleného advokáta. Z obsahu spisu přitom vyplynulo, že advokát JUDr. Vladimír Bek byl ustanoven zástupcem žalobkyně v intencích ustanovení § 30 a § 138 odst. 1 o. s. ř. usnesením soudu prvního stupně ze dne 18. 3. 2021, ve spojení s usnesením odvolacího soudu ze dne 10. 5. 2021 č. j. 19 Co 98/2021-163; usnesení nabylo právní moci dne 18. 5. 2021.

Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 13. 9. 2022 sp. zn. III. ÚS 385/22 judikoval, že je-li veden spor o peněžité plnění v konkrétní pravidelné výši za určité časové období, kdy je celkovou spornou peněžitou částkou možno zjistit jednoduchým početním úkonem, je postup, ve kterém je dána přednost použití § 8 odst. 2 advokátního tarifu, v souladu s právem na soudní ochranu podle čl. 1. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod ve spojení s právem na právní pomoc podle čl. 37 odst. 2 a na ochranu vlastnického práva podle čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Ústavní soud však zároveň připomněl, že právní úprava počítá i se situacemi, kdy by výše naznačený názor byl z hlediska konkrétních okolností souzené věci neúčinný a pro neúspěšného účastníka např. až ekonomicky likvidační. Pak obecný soud může bezpochyby za splnění zákonem daných podmínek zvážit i v takové situaci aplikaci § 150 o. s. ř.

Nelze nevidět, soud prvního stupně si v odůvodnění napadeného usnesení protirečí, když stran tarifní hodnoty měl aplikovat § 9 odst. 1 advokátního tarifu, tj. 10.000 Kč, ačkoli implicitně patrně vyšel ze shora citovaného usnesení § 8 odst. 2 advokátního tarifu. Konkrétní výši tarifní hodnoty však v odůvodnění svého usnesení neuvedl.

Odvolateli lze přitakat, že soud prvního stupně opomněl při stanovení sazby odměny ustanoveného advokáta ustanovení § 12a odst. 2 advokátního tarifu, jež v případech tohoto druhu vymezilo horní limit sazby odměny částkou 5.000 Kč. Uvedené ustanovení bylo zrušeno vyhláškou č. 406/2021 Sb. ke dni 31. 12. 2022 s tím, že za úkony právní služby poskytnuté přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky náleží advokátovi odměna podle dosavadních právních předpisů (čl. II citované vyhlášky).

Názoru odvolatele, že tarifní hodnotu je třeba v posuzovaném případě chápat jako rozdíl mezi požadovaným výživným a výživným, které žalovaný v průběhu řízení dobrovolně poskytoval žalobkyni, lze přisvědčit pouze v obecné rovině bez vztahu k této věci. K tomu, aby tento názor platil i zde, by musel žalovaný hradit výživně soustavně ve stejné výši již před zahájením řízení nebo od jeho počátku, a dobrovolně, tj. bez tlaku vyvolaného podanou žalobou na určení výživného.

Je třeba zdůraznit, že napadené rozhodnutí postihuje vztah mezi státem jako zadavatelem služby a ustanoveným zástupcem (advokátem) jako poskytovatelem služby. To znamená, že zákonná

kritéria, která se vztahují na rozhodování soudu o náhradě nákladů řízení mezi účastníky (§ 142 o. s. ř.), a moderační právo soudu vtělené do § 150 o. s. ř., se zde neuplatní.

Lze proto shrnout, že napadené usnesení je nepřezkoumatelné jak pro nedostatek důvodů, tak i pro nesrozumitelnost. Odvolací soud proto napadené usnesení zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 219a odst. 1 písm. b/, § 220 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.).

Sluší se dodat, že poté, kdy bude pravomocně rozhodnuto o odměně a náhradě hotových výdajů zástupce žalobkyně v intencích ustanovení § 140 odst. 2 o. s. ř., vyvstane před soudem prvního stupně úkol, aby ještě předtím, než věc předloží odvolacímu soudu k rozhodnutí o odvolání účastníků proti rozsudku ze dne 12. 1. 2023 č. j. 13 C 336/2020-342, naplnil smysl a účel nákladového výroku pod bodem IV označeného rozsudku, kterým uznal žalovaného povinným zaplatit státu náklady řízení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není přípustné odvolání ani dovolání.

Hradec Králové 20. července 2023

JUDr. Pavel Moravec v. r.
předseda senátu